

Перелік питань для самостійної роботи
з дисципліни «Екологізація економіки та бізнесу»

1. Визначити основні аспекти впливу виробництва на екосистему.
2. Класифікувати забруднення атмосфери. Визначити можливі наслідки на глобальному рівні.
3. Класифікувати забруднення водних об'єктів. Визначити можливі наслідки на рівні окремої водойми.
4. Класифікувати забруднення ґрунтів. Визначити можливі наслідки.
5. Класифікувати забруднюючі речовини. Визначити наслідки впливу на організм людини оксидів вуглецю.
6. Визначити основну мету нормування впливу на навколишнє середовище. Проаналізувати можливі наслідки перевищення норм впливу на навколишнє середовище.
7. Дати визначення поняттю «екологізація виробництва» та запропонувати інструменти для її стимулювання.
8. Дати визначення поняттю «екологізація виробництва» та окреслити основні шляхи екологізації природокористування.
9. Дати визначення поняттю «циркулярна економіка». Визначити її відмінність від «лінійної економіки».
10. Дати визначення поняттю «циркулярна економіка». Визначити основні аспекти циркулярного зростання.
11. Система індикаторів та показники циркулярної економіки. Визначити необхідність їх визначення.
12. Заходи введення промисловості у циркулярний процес. Визначити можливі перешкоди та бар'єри імплементації циркулярної економіки.
13. Дати визначення поняттю «декаплінг». Визначити можливі наслідки його досягнення на рівні підприємства.
14. Дати визначення поняттю «декаплінг». Визначити можливі наслідки його досягнення на рівні держави.
15. Алгоритм впровадження моделі циркулярної економіки (на рівні підприємства). Визначити переваги сталого бізнесу.
16. Бізнес-моделі переорієнтації на стале підприємництво. Визначити переваги бізнесмоделі для сталого розвитку над традиційними підходами.

17. Алгоритм реалізації цілей сталого розвитку або переходу на стале підприємництво. Навести приклади переходу на стале підприємництво.
18. Обґрунтувати необхідність визначення екологічного сліду в процесі переходу на стале підприємництво.
19. Типи оцінки життєвого циклу продукції. Визначити інструменти, завдяки яким можна ефективно управляти життєвим циклом продукції.
20. Дати визначення поняттю «система екологічного менеджменту (СЕМ)». Визначити її роль у розвитку підприємства.
21. Процес впровадження системи екологічного менеджменту на підприємстві. Окреслити очікувані результати від такого впровадження.
22. Дати визначення поняттю «екологічна стандартизація». Проаналізувати систему стандартів у сфері охорони навколишнього середовища в Україні.
23. Стандарти серії ISO. Визначити їх роль у досягненні цілей сталого розвитку.
24. Дати визначення поняттю «екологічна сертифікація». Визначити роль екологічного маркування продукції у підвищенні еколого-економічних показників підприємства.
25. Дати визначення поняттю «екологічний аудит». Зазначити, хто є об'єктами та суб'єктами екологічного аудиту. Порівняти «екологічний аудит» з «оцінкою впливу на довкілля».
26. Мета та завдання, критерії та принципи екологічного аудиту. Зазначити випадки, у яких екологічний аудит є обов'язковим.
27. Основні джерела утворення відходів на виробництвах. Які методи утилізації відходів застосовують на сьогоднішній день? Визначте їх переваги та недоліки.
28. Екологічний податок та його роль у підвищенні ефективності природоохоронної діяльності.
29. Безвідходні технології, як основа циркулярної економіки. Наведіть приклади.
30. Економічна оцінка природних ресурсів та її роль у забезпеченні ощадливого природокористування.
31. Класифікувати методи очищення пилогазових викидів в атмосферне повітря. Визначити критерії, за якими варто здійснювати вибір обладнання для очищення або попередження пилогазових викидів.

32. Класифікувати методи очищення стічних вод. Визначити критерії, за якими варто здійснювати вибір обладнання для очищення стічних вод підприємства або попередження їх забруднення.
33. Класифікувати методи утилізації відходів виробництва. Навести приклади замкнених циклів функціонування підприємств.
34. Рекуперація пилогазових викидів. Навести приклади.
35. Проаналізувати підхід до очищення промислових стічних вод відходами виробництва та видобутку. Навести можливі приклади.
36. Проаналізувати переваги та недоліки створення замкнених циклів водопостачання.
37. Визначити відмінності між поняттями: «рециклінг», «регенерація» та «рекуперація».
38. Навести приклади перероблення відходів з отриманням цільового продукту. Визначити переваги такого підходу.
39. Навести приклади використання відходів у якості сорбентів для вилучення (поглинання) поліютантів. Визначити переваги такого підходу.
40. Проаналізувати економічні заходи забезпечення (стимулювання) екологізації виробництва.
41. Рентна плата та її роль у забезпеченні ощадливого природокористування.
42. Еколого-економічна ефективність природоохоронних заходів. Окреслити шляхи її підвищення.
43. Проаналізувати міжнародний досвід екологізації виробництва.

Завдання для індивідуальних завдань

1. Основні принципи та елементи національної безпеки. Мета і завдання екологічної та економічної безпеки в системі національної безпеки.
2. Взаємозв'язок економічної та екологічної безпеки з іншими науками: управлінням, економікою природокористування, екологією, екологічним правом, екологічною економікою, міжнародним правом.
3. Методологічна та методична база створення ефективних
4. Законодавча база України з економічної та екологічної безпеки. Повноваження та основні функції суб'єктів забезпечення національної безпеки.

5. Формування економічної безпеки держави в умовах інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку.
6. Науково-технологічна (інноваційна) та інвестиційна безпека.
7. Енергетична та ресурсно-екологічна безпека рішень для перебудови соціо-еколого-економічної системи України. Безпека розвитку сучасного суспільства.
8. Структура складових економічної безпеки. Основні напрями державної політики з питань економічної безпеки.
9. Структура складових екологічної безпеки. Основні напрями державної політики з питань екологічної безпеки.
10. Категорії та принципи формування ризикології як базису сталого розвитку.
11. Ризик-зміни як домінанта теорії зміни.
12. Наукові підходи до симетрії та асиметрії у сучасній науці.
13. Системно-параметрична методологія формування категорій симетрії та асиметрії
14. Інституціональні ризик-пастки як проблема ризикології.
15. Технологія криз ХХ ст. і механізми виходу з неї. Типологія загроз, надзвичайних ситуацій і груп факторів, що визначають рівень надзвичайної ситуації. Визначення критичних об'єктів і процесів оцінки ризику.
16. Теорія хаосу як актуальна проблема ризикології.
13. Аксиоматичний метод та моделі ризикології.
14. Метод ідентифікації ризик-подій.
15. Евристичні принципи нелінійного підходу к обґрунтуванню управлінських рішень щодо ризик-подій та ризикзмін.
16. Врахування стратегічних ризиків у системі проектування сталого розвитку та економіко-екологічної безпеки України.
17. Фінансова безпека.
18. Продовольча безпека.
19. Безпека людського розвитку.
20. Економічні загрози та зовнішньоекономічні загрози на макро-, мезо- та мікрорівнях.

21. Фактори, що становлять загрозу екологічній безпеці України: антропогенне порушення і техногенна перевантаженість, нерациональне використання природних ресурсів.

22. Контроль за здійсненням заходів щодо забезпечення національної безпеки. Поширення економіко-екологічних знань. Діяльність громадських організацій екологічного спрямування.

23. Моніторинг водних та повітряних ресурсів держави.

24. Основні тенденції у сфері використання земельних ресурсів.

25. Еколого-техногенні проблеми промислових та побутових відходів.

26. Біосфера і стан здоров'я людини.

27. Міжнародне право та політика в сфері економічної та екологічної безпеки.

28. Економічні трансформації держави в контексті «зеленого зростання» суспільства.

29. Дослідження наукових напрямів екологічних ризиків та загроз економіки в секторальному та регіональному вимірах.

1. Визначити основні аспекти впливу виробництва на екосистему. 2. Класифікувати забруднення атмосфери. Визначити можливі наслідки на глобальному рівні. 3. Класифікувати забруднення водних об'єктів. Визначити можливі наслідки на рівні окремої водойми. 4. Класифікувати забруднення ґрунтів. Визначити можливі наслідки. 5. Класифікувати забруднюючі речовини. Визначити наслідки впливу на організм людини оксидів вуглецю. 6. Визначити основну мету нормування впливу на навколишнє середовище. Проаналізувати можливі наслідки перевищення норм впливу на навколишнє середовище. 7. Дати визначення поняттю «екологізація виробництва» та запропонувати інструменти для її стимулювання. 8. Дати визначення поняттю «екологізація виробництва» та окреслити основні шляхи екологізації природокористування. 9. Дати визначення поняттю «циркулярна економіка». Визначити її відмінність від «лінійної економіки». 10. Дати визначення поняттю «циркулярна економіка». Визначити основні аспекти циркулярного зростання. 11. Система індикаторів та показники циркулярної економіки. Визначити необхідність їх визначення. 12. Заходи введення промисловості у циркулярний процес. Визначити можливі перешкоди та бар'єри імплементації циркулярної економіки. 13. Дати визначення поняттю «декаплінг». Визначити можливі наслідки його досягнення на рівні підприємства. 14. Дати визначення поняттю «декаплінг». Визначити можливі наслідки його досягнення на рівні держави. 15. Алгоритм впровадження моделі циркулярної економіки (на рівні підприємства). Визначити переваги сталого бізнесу. 16. Бізнес-моделі

переорієнтації на стале підприємництво. Визначити переваги бізнесмоделі для сталого розвитку над традиційними підходами. 17. Алгоритм реалізації цілей сталого розвитку або переходу на стале підприємництво. Навести приклади переходу на стале підприємництво. 18. Обґрунтувати необхідність визначення екологічного сліду в процесі переходу на стале підприємництво. 19. Типи оцінки життєвого циклу продукції. Визначити інструменти, завдяки яким можна ефективно управляти життєвим циклом продукції. 20. Дати визначення поняттю «система екологічного менеджменту (СЕМ)». Визначити її роль у розвитку підприємства. 21. Процес впровадження системи екологічного менеджменту на підприємстві. Окреслити очікувані результати від такого впровадження. 22. Дати визначення поняттю «екологічна стандартизація». Проаналізувати систему стандартів у сфері охорони навколишнього середовища в Україні. 23. Стандарти серії ISO. Визначити їх роль у досягненні цілей сталого розвитку. 24. Дати визначення поняттю «екологічна сертифікація». Визначити роль екологічного маркування продукції у підвищенні еколого-економічних показників підприємства. 25. Дати визначення поняттю «екологічний аудит». Зазначити, хто є об'єктами та суб'єктами екологічного аудиту. Порівняти «екологічний аудит» з «оцінкою впливу на довкілля». 26. Мета та завдання, критерії та принципи екологічного аудиту. Зазначити випадки, у яких екологічний аудит є обов'язковим. 27. Основні джерела утворення відходів на виробництвах. Які методи утилізації відходів застосовують на сьогоднішній день? Визначте їх переваги та недоліки. 28. Екологічний податок та його роль у підвищенні ефективності природоохоронної діяльності. 29. Безвідходні технології, як основа циркулярної економіки. Наведіть приклади. 30. Економічна оцінка природних ресурсів та її роль у забезпеченні ощадливого природокористування. 31. Класифікувати методи очищення пилогазових викидів в атмосферне повітря. Визначити критерії, за якими варто здійснювати вибір обладнання для очищення або попередження пилогазових викидів. 32. Класифікувати методи очищення стічних вод. Визначити критерії, за якими варто здійснювати вибір обладнання для очищення стічних вод підприємства або попередження їх забруднення. 33. Класифікувати методи утилізації відходів виробництва. Навести приклади замкнених циклів функціонування підприємств. 34. Рекуперація пилогазових викидів. Навести приклади. 35. Проаналізувати підхід до очищення промислових стічних вод відходами виробництва та видобутку. Навести можливі приклади. 36. Проаналізувати переваги та недоліки створення замкнених циклів водопостачання. 37. Визначити відмінності між поняттями: «рециклінг», «регенерація» та «рекуперація». 38. Навести приклади перероблення відходів з отриманням цільового продукту. Визначити переваги такого підходу. 39. Навести приклади використання відходів у якості сорбентів для вилучення (поглинання) поллютантів. Визначити переваги такого підходу. 40. Проаналізувати економічні заходи

забезпечення (стимулювання) екологізації виробництва. 41. Рентна плата та її роль у забезпеченні ощадливого природокористування. 42. Еколого-економічна ефективність природоохоронних заходів. Окреслити шляхи її підвищення. 43. Проаналізувати міжнародний досвід екологізації виробництва.